

Guy Debord

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ
ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΟΜΟΣ

Ελευθεριακή Κουλτούρα

Guy Debord

**ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ
ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΟΜΟΣ**

Ελευθεριακή Κουλτούρα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Από όλες τις αλήθειες που συνθέτουν αυτόν τον *Πανηγυρικό*, θα διαφανεί ότι η πιο βαθιά βρίσκεται στον ίδιο τον τρόπο με τον οποίο αυτές αναδεικνύονται συνολικά. Δεν μένει λοιπόν πάρα να διευκρινισθεί και να σχολιασθεί η ουσία που, από τον πρώτο τόμο, είχε συνοψισθεί με μεγάλη σαφήνεια.

Ο δεύτερος τόμος περιέχει μια σειρά από εικονογραφικές αποδείξεις. Οι κυρίαρχες απάτες της εποχής είναι έτοιμες να μας κάνουν να ξεχάσουμε ότι η αλήθεια μπορεί να ειδωθεί και μέσα από τις εικόνες. Η εικόνα που δεν έχει διαχωρισθεί σκόπιμα από τη σημασία της προσδίδει μεγάλη ακρίβεια και θεβαιότητα στη γνώση. Κανείς δεν αμφέβαλλε γι' αυτό μέχρι τα πολύ πρόσφατα χρόνια. Σκοπεύω να το υπενθυμίσω τώρα. Η αυθεντική εικονογράφηση αποσαφηνύζει τον αληθινό λόγο, σα μια δευτερεύουσα πρόταση που δεν είναι ούτε ασύμβατη ούτε πλεονασματική.

Θα μάθουμε λοιπόν τελικά ποια ήταν η εμφάνισή μου σε διαφορετικές ηλικίες¹ και ποιο είδος προσώπου με περιέβαλε πάντα² και σε ποια μέρη έμεινα. Οι περιπτώσεις αυτές, αφού συγκεντρωθούν και εξεταστούν, θα μπορέσουν να ολοκληρώσουν την κρίση. Και, για παράδειγμα η συνεισφορά μου στην ακραία τέχνη του αιώνα, σαν ένα ιστορικό μνημείο πολύ ιδιαίτερο, θα εκτεθεί ολόκληρη εκεί: είναι η εξοχότητά της που μπόρεσε να σταθεί εκεί.

Σ' αυτή τη συνεκτική τεκμηρίωση θα προστεθούν διάφορα δεδομένα, γραφολογικά για παράδειγμα, που θα έπρεπε να θεωρηθούν περιττά. Άλλα, έτσι, όσοι θέλουν να πιστεύουν στην ύπαρξη πολλαπλών μεθόδων γνώσης, πιο απλών και πιο άμεσων απ' ότι η επιστήμη της Ιστορίας, ή που τουλάχιστον εμπιστεύονται τη μία ή την άλλη σαν τεχνική επαλήθευσης, θα δυσαρεστηθούν όταν βεβαιωθούν ότι δεν μπορούν να ανακαλύψουν τίποτα για να μου αντιτείνουν.

Οι πιο σημαντικές ημερομηνίες των έργων μου, των οποίων θα μπορέσει κανείς ακριβώς να εκτιμήσει τη συνοχή, αναφέρονται στο τέλος του παρόντος τόμου. Στον τρίτο τόμο, πολλές λεπτομέρειες που παραμένουν σκοτεινές θα εξηγηθούν*.

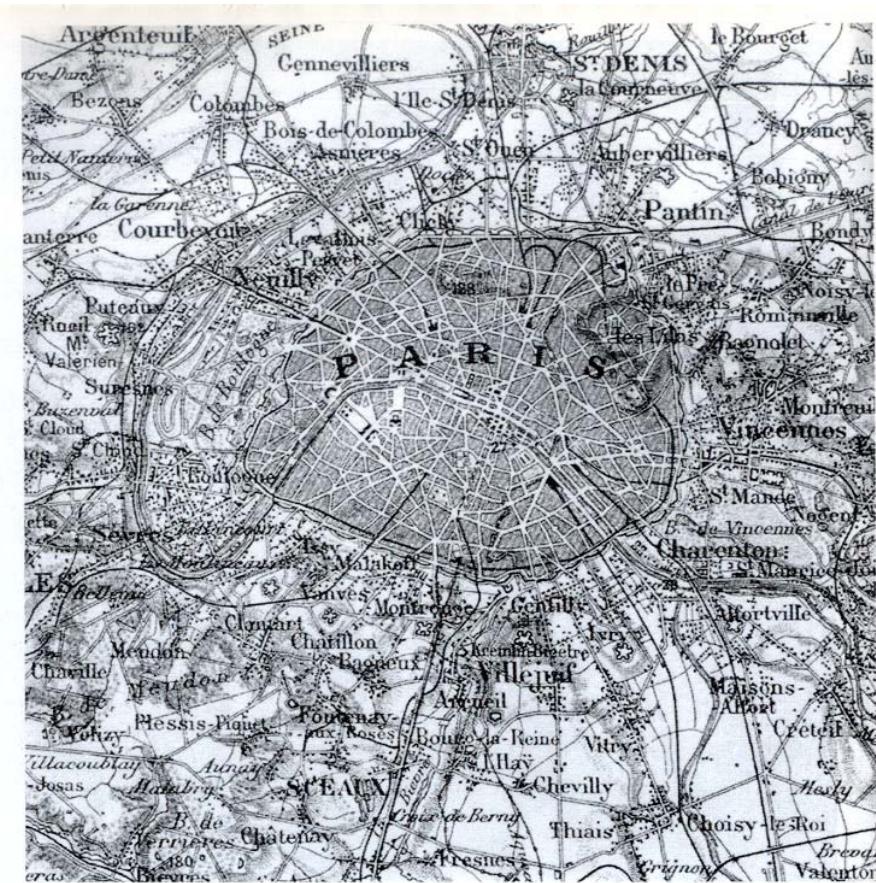
* Ο τρίτος τόμος καθώς και οι επόμενοι που παρέμειναν στην κατάσταση των χειρόγραφων κάηκαν τη νύχτα της 30ης Νοεμβρίου 1994, σύμφωνα με τη θέληση του Guy Debord (σ.τ.γ.Ε.).

1

«Οι μεμονωμένες εκδηλώσεις μας... ήθελαν να είναι εντελώς απαράδεκτες' καταρχήν κυρίως λόγω της μορφής τους και κατόπιν, εμβαθύνοντας, κυρίως λόγω του περιεχομένου τους».

1951

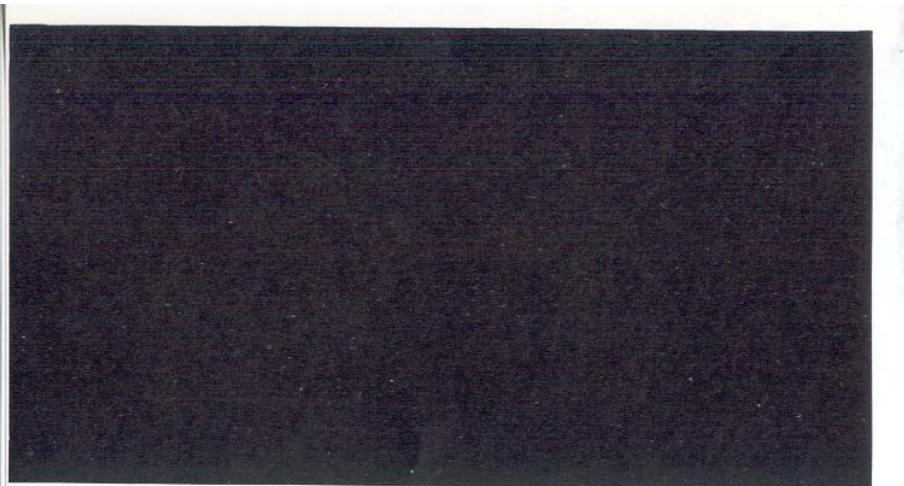

Η ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ

«Πράγματι, η άποψη που σχηματίζουμε για τους αρχαίους πολιτισμούς έγινε πιο νηφάλια από τότε που... αρχίσαμε να κοιτάζουμε τόσο, όσο και να διαβάζουμε. Οι γλυπτικές τέχνες δε θρηνούν».

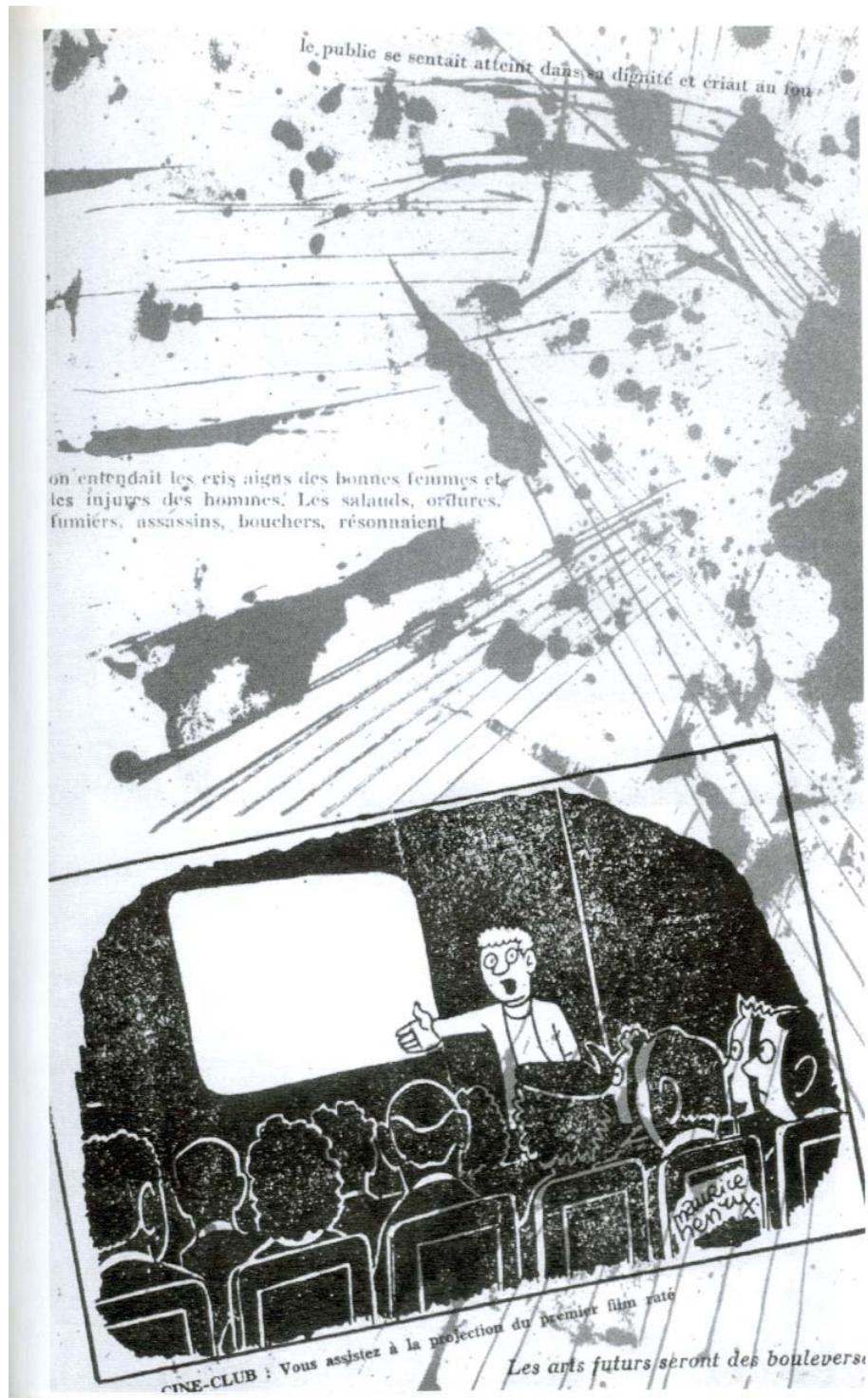
Huizinga, *H Παρακρή των Μεσαίωνα*.

ΣΕΙΡΑ ΜΑΥΡΩΝ ΠΛΑΝΩΝ ΕΙΚΟΣΙΤΕΣΣΑΡΩΝ ΛΕΠΤΩΝ
ΣΤΗΝ ΤΑΙΝΙΑ «ΚΡΑΥΓΕΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΣΑΝΤ» (1952)

«Πριν μιλήσει, έριξε μερικούς πυροβολισμούς μετά άρχισε να εκπομίζει, πότε γελαστός, πότε σοθαρός, τους πιο μεγάλους παραλογισμούς ενάντια στην τέχνη και τη ζωή».

Paris-Midi, της 6ης Ιουλίου 1914·
από τα Έργα του Arthur Cravan.

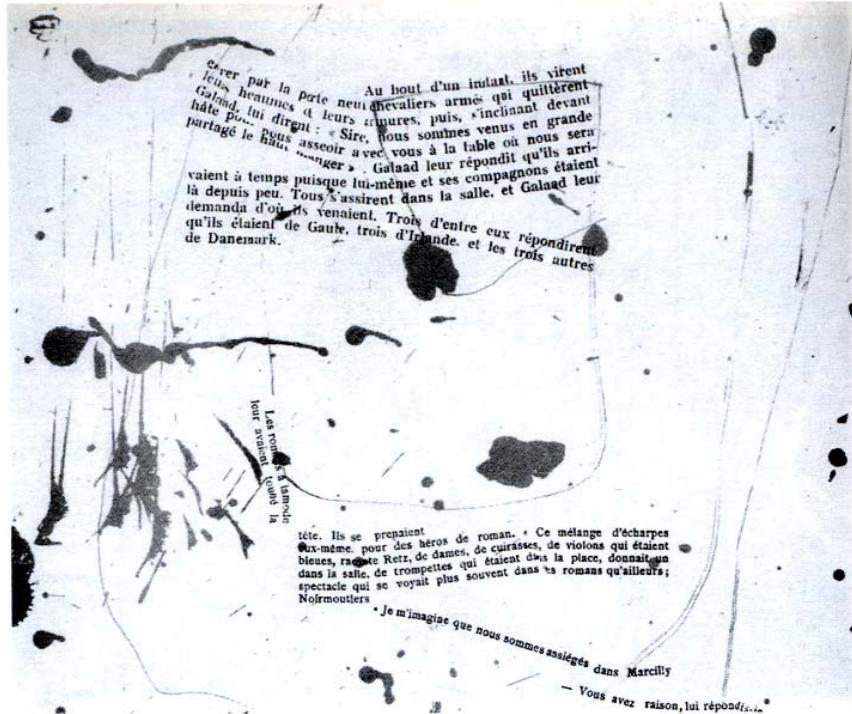

ΣΥΝΘΗΜΑ ΣΤΟΝ ΤΟΙΧΟ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΣΗΚΟΥΑΝΑ (1953)

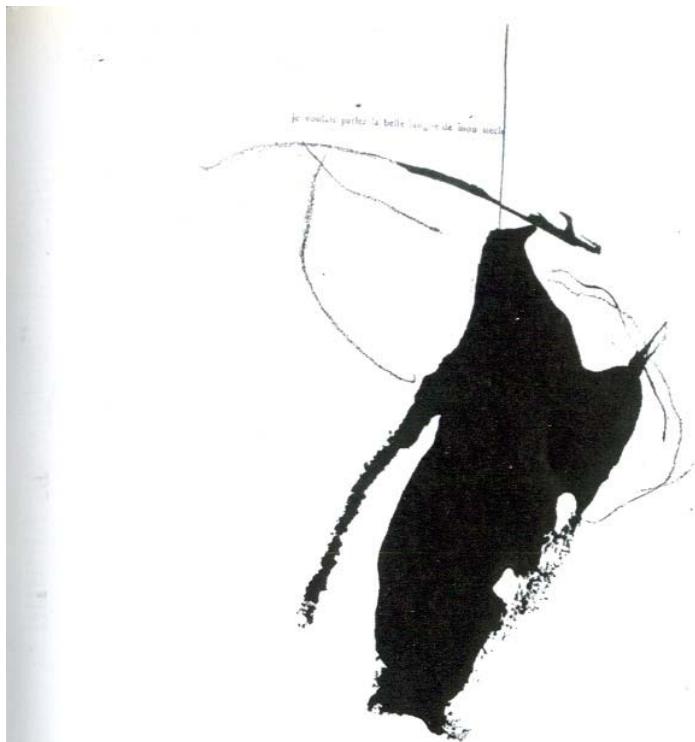
«Στην αρχή, η προκατάληψη του κόσμου ήταν τέτοια, ώστε αρκετοί από τους φίλους μου είχαν το θράσος να με ρωτήσουν αν αστειευόμουν: πράγμα στο οποίο απάντησα ψυχρά ότι το γεγονός θα το αποδείκνυε».

Swift, *Προλεγόμενα για το Έτος 1708*.

«ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ» του 1959 (ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ)

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΕΛΙΔΑ ΤΩΝ «ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΩΝ»
(ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ)

2

«Όλες οι επαναστάσεις εισβάλλουν στην Ιστορία και η Ιστορία ποτέ δεν ξεχειλίζει απ' αυτές· οι ποταμοί των επαναστάσεων επιστρέφουν εκεί απ' όπου ξεκίνησαν, για να κυλήσουν και πάλι».

1953

ΟΙ ΑΠΟΒΑΘΡΕΣ ΤΟΥ ΣΗΚΟΥΑΝΑ

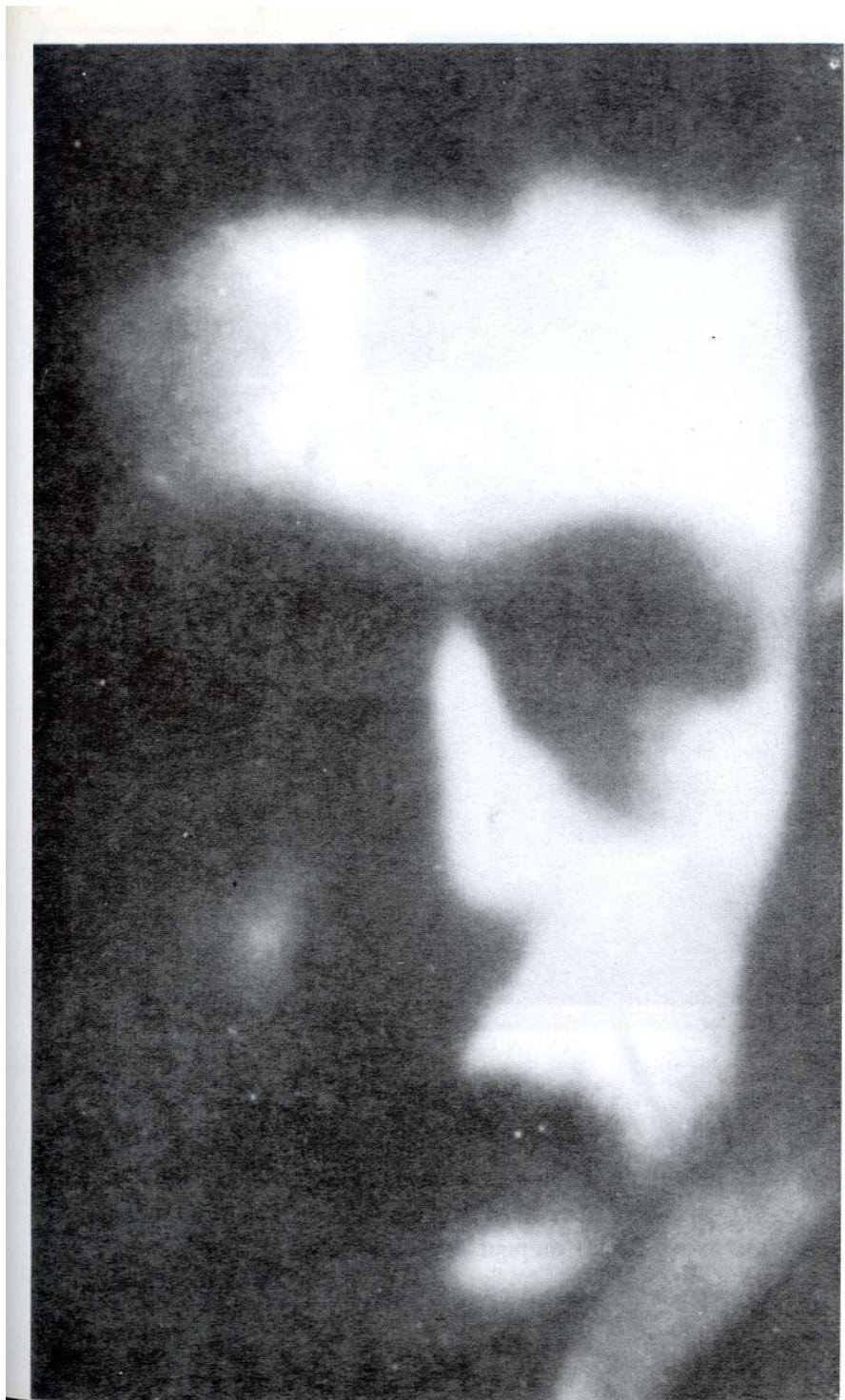
«Ένας ιδιώτης, που όσοι γράφουν την Ιστορία δε θα τον μάθουν ποτέ, ή δε θα τον κρίνουν άξιο να μπει σ' αυτήν. Ωστόσο αυτός ο ιδιώτης είναι που κάνει γνωστό αν είμαστε άξιοι εκτίμησης ή αποδοκιμασίας».

Francois de Motteville, *Απομνημονεύματα*.

«Είμαστε υπερβολικά απρόσεκτοι, ή υπερβολικά απασχολημένοι με τον εαυτό μας, για να εμβαθύνουμε αλλήλους; οποιοσδήποτε έχει δει μάσκες, σ' ένα χορό, να χορεύουν φιλικά μαζί και να κρατιούνται χέρι-χέρι χωρίς να γνωρίζονται, για να αποχωριστούν το επόμενο λεπτό και να μην ξαναειδωθούν ούτε και να νοσταλγήσει η μία την άλλη, μπορεί να σχηματίσει μιαν ιδέα για τον κόσμο».

Vauvenargues, *Σκέψεις και Αποφθέγματα*.

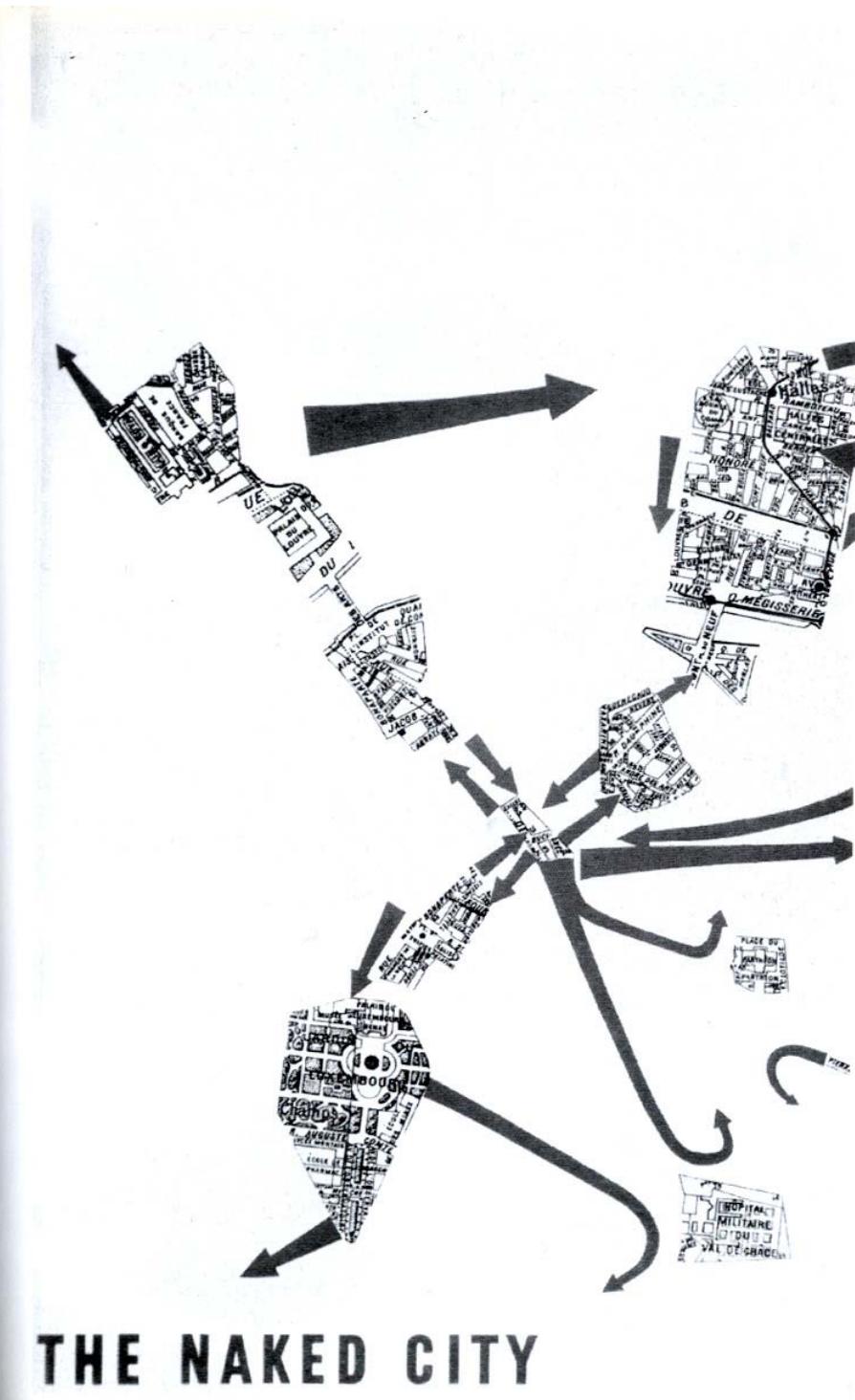

IVAN CHTCHEGLOV

«Δεν είμαστε παρά στην αρχή της τέχνης του γράφειν... Κάθε ζωή έχει ένα θέμα, έναν τίτλο, έναν εκδότη, έναν πρόλογο, μια εισαγωγή, ένα κείμενο, σημειώσεις, κ.λπ. – ή μπορεί να έχει».

Novalis, *Αποσπάσματα*.

THE NAKED CITY

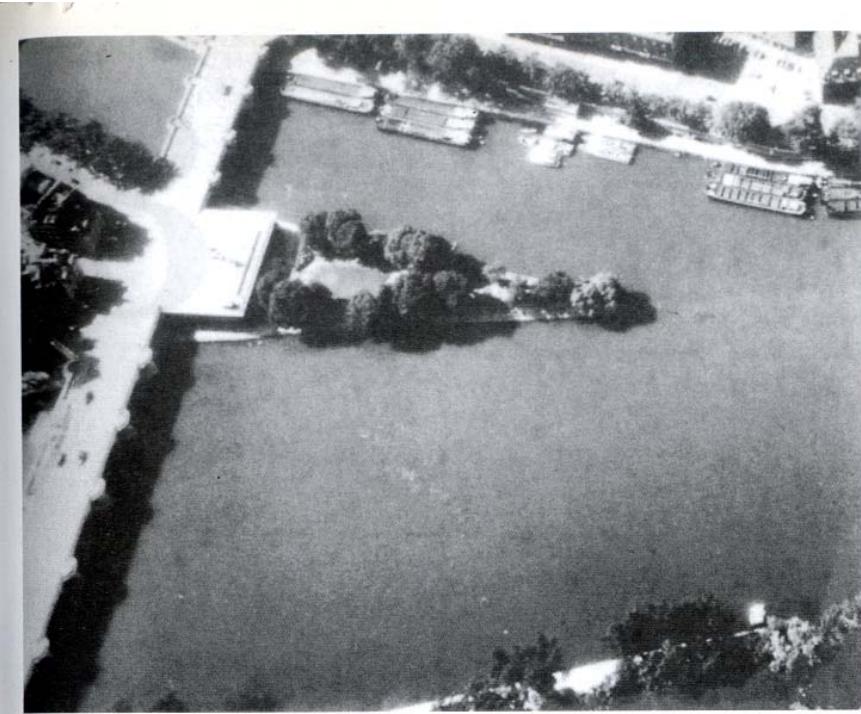

«Αν πηγαίνετε στο Montpíreau – ή στο Ruel, προσέξτε το τομάρι σας: Διότι, για να ξεδίνετε σ' αυτά τα μέρη... το έχασε ο Colin de Cayeux».

Villon, *Ωραίο Μάθημα στα Χαμένα Παιδιά*.

TO NOYMEPO 1 TOY AΔΙΕΞΟΔΟΥ TOY CLAIRVAUX

«Όλα αυτά δε θα τελειώσουν ποτέ, όλα κυλούν ταυτόχρονα, τα γεγονότα και οι άνθρωποι – σαν τα αέναα κύματα του Γιάνγκτον Κιάνγκ, που πρόκειται να χαθούν στη θάλασσα».

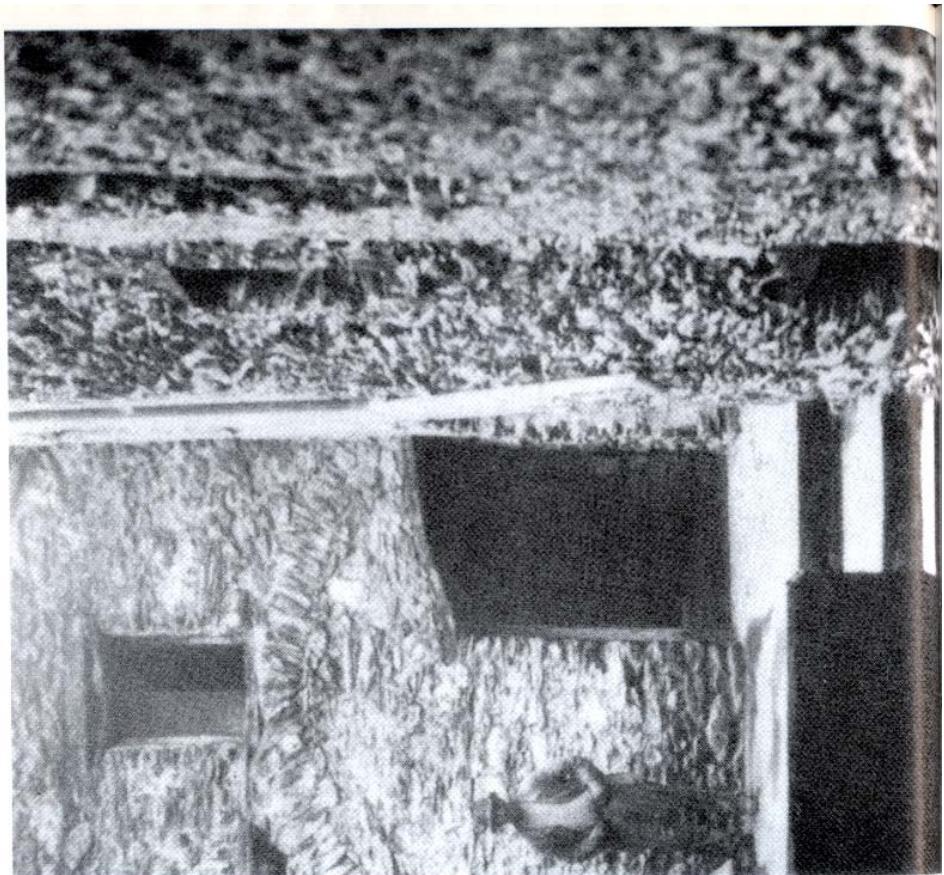
Li Po, *Σιο Νανκίνγκ*.

3

«Μια συγκυρία περιστάσεων έχει σημαδέψει σχεδόν όλα όσα έχω κάνει, μ' ένα συγκεκριμένο συνωμοτικό τρόπο».

1958

COSIO D' ARROSCIA (Άλπεις της Λιγουρίας)

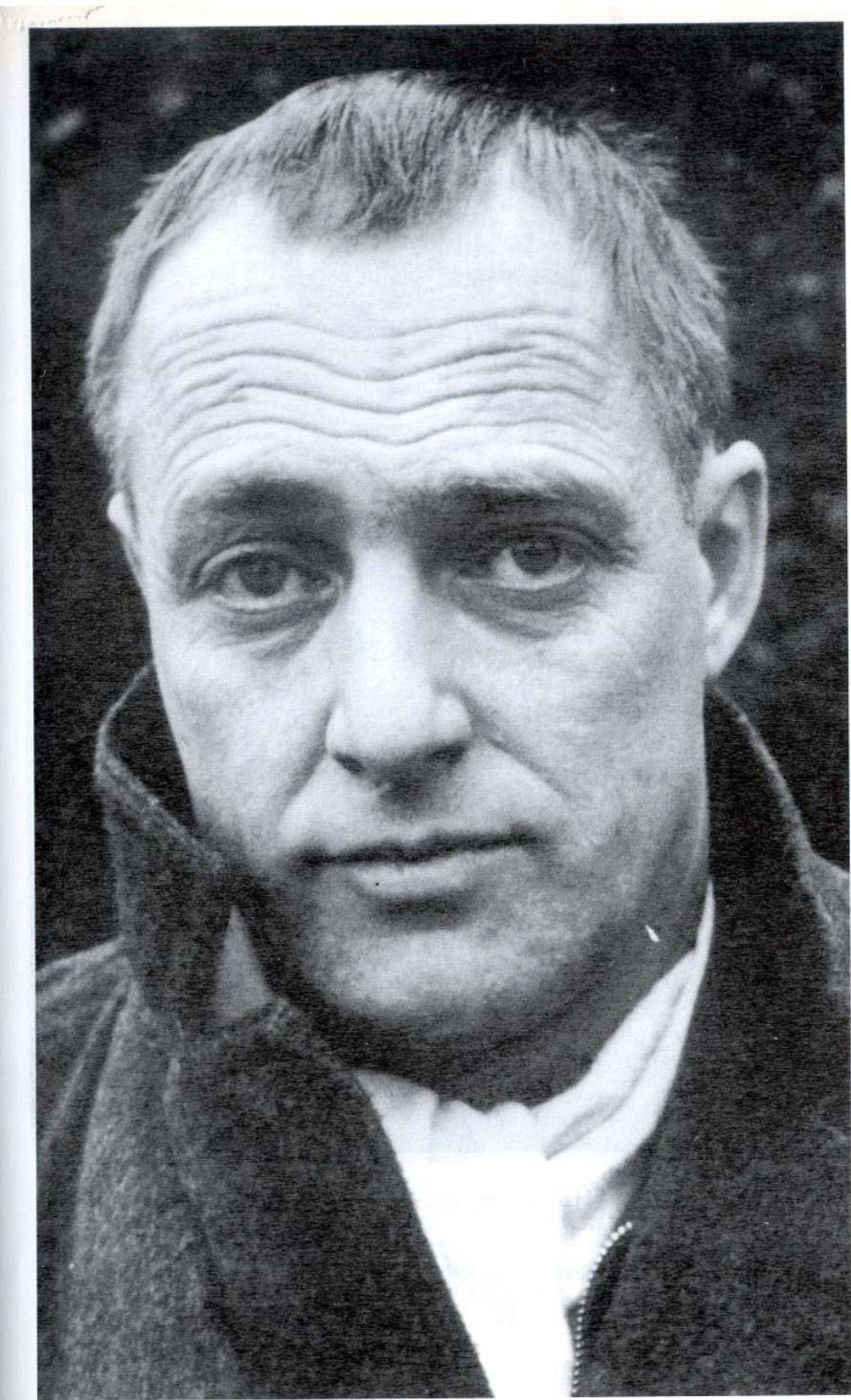
ΜΕ ΤΗ MICHELE BERSTEIN ΚΑΙ ΤΟΝ ASGER JORN ΣΤΟ
ΠΑΡΙΣΙ ΛΙΓΟ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ Ι.Σ.

«Και ας πούμε κι άλλο όλοι μαζί στη δική μας δόξα, για να
χουν να λένε οι εγγονοί μας και οι γιοί τους: υπήρξαν κάποτε
άνθρωποι που δεν ντρέπονταν καθόλου για τους συντρόφους
τους και που δεν εγκατέλειπαν ποτέ τους φίλους τους».

Gogol, *Tάρας Μπούλμπα*.

ASGER JORN

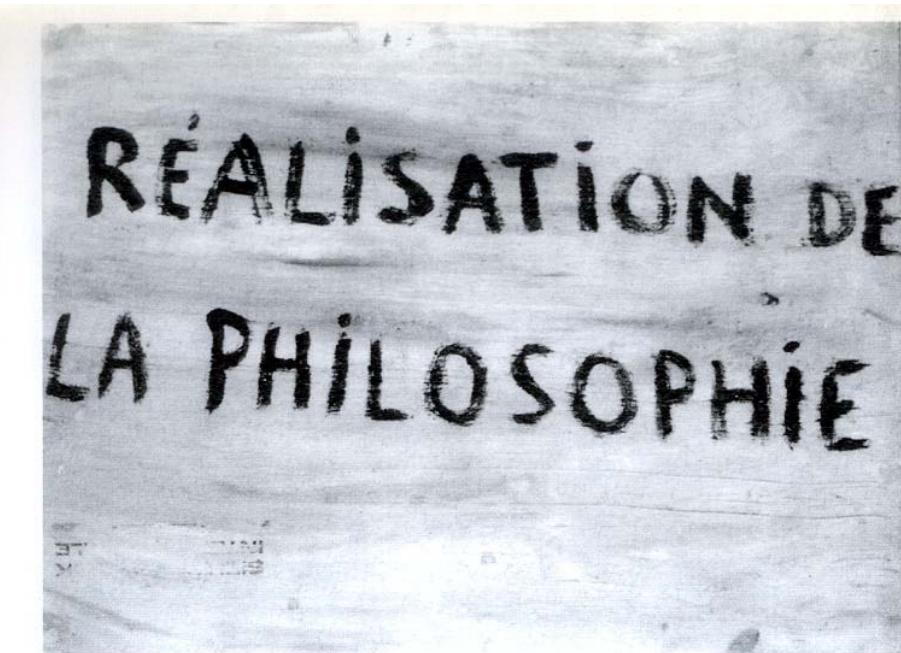

TO NOYMEPO 32 ΤΗΣ ΟΔΟΥ MONTAGNE-SAINTE-GENEVIEVE

«Έργο μέσω του οποίου θα μπορεί να γίνει γνωστό το μεγαλείο του πρίγκηπα για τον οποίο θα μιλάτε, αλλά και της νοημοσύνης σας».

Commynes, *Απομνημονεύματα*.

«ΟΔΗΓΙΑ No2» (1963)

«Ο Τίμαιος των χαρακτηρίζει ως εξής: "Να έρχεται ο Ηράκλειτος ο φωνασκών, ο υβριστής του πλήθους, που μιλάει με αινίγματα". Κατά το Θεόφραστο, η μελαγχολική του διάθεση τον έκανε να γράψει έργα που έμειναν ανολοκλήρωτα και άλλα στα οποία οι ιδέες εκφράστηκαν αντιφατικά... Το βιβλίο του απέκτησε τόση φήμη που είδαμε να εμφανίζονται μαθητές που ονομάστηκαν Ήρακλεπικοί».

Διογένης Λαέρτιης, *Bίοι και Δόγματα Διάσημων Φιλοσόφων*.

ΑΛΛΕΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

«Είχα πιστέψει ότι το πιο σίγουρο μέσο για να φτάσει κανείς σε χρήσιμες ανακαλύψεις, ήταν η απομάκρυνσή του με κάθε τρόπο από τους δρόμους που ακολούθησαν οι αμφίβολες επιστήμες, που δεν είχαν κάνει ποτέ την παραμικρή εφεύρεση που να είναι χρήσιμη στο κοινωνικό σώμα και που, παρά την τεράστια πρόοδο της βιομηχανίας, ούτε είχαν καταφέρει να προλάβουν την ένδεια. Θεώρησα λοιπόν καθήκον μου να θρίσκομαι διαρκώς σε αντίθεση με αυτές τις επιστήμες` εξετάζοντας το πλήθος των συγγραφέων τους, θεώρησα ότι όλα τα θέματα που είχαν επεξεργαστεί θα πρέπει να είχαν παντελώς εξαντληθεί και αποφάσισα να αφοσιωθώ μόνο σε προβλήματα που κανείς τους δεν είχε προσεγγίσει».

Fourier, Θεωρία των Τεσσάρων Κινήσεων.

1 -
Toute la vie des sociétés dans lesquelles règnent les conditions modernes de production s'annonce comme une immense accumulation de spectacles. Tout ce qui était directement vécu s'est éloigné dans cette représentation.

La réalité vivante
l'activité humaine
les images qui se sont détachées de chaque aspect de la vie fusionnent dans un corps commun, où l'unité de cette vie ne peut plus être rétablie.
les images qui se sont détachées de chaque aspect de la vie fusionnent dans un corps commun, où l'unité de cette vie ne peut plus être rétablie.) La spécialisation des images du monde se retourne , accomplie, dans le monde de l'image autonomisé, où le mensonge s'est adapté à lui-même. le spectacle, comme inversion concrète de la vie, est le mouvement autonome du non-vivant.

2 -
Le spectacle se présente à la fois comme la société même, comme une partie de la société, et comme instrument d'unification. En tant que partie de la société, il est et le secteur qui concentre tout regard et toute conscience. Il est l'outil de l'unification sociale. Du fait même que ce secteur est réalisé, il est le lieu du regard abusif et de la fausse conscience ; et l'unification qu'il accomplit n'est rien d'autre qu'un étangage officiel de la séparation généralisée.

3 -
Le spectacle n'est pas un ensemble d'images, mais un rapport social entre des personnes, médiatisé par des images !

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟ ΤΗΣ «ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΑΜΑΤΟΣ»
(1967)

«Αν βρεθείτε σε έναν τόπο θανάτου, αναζητείστε την ευκαιρία να πολεμήσετε. Αποκαλώ τόπο θανάτου εκείνο τα μέρη όπου δεν υπάρχουν καθόλου πόροι, όπου φθίνει κανείς ανεπαίσθητα από την αστάθεια του αέρα, όπου οι προμήθειες καταναλώνονται οιγά-οιγά χωρίς ελπίδα να μπορέσουν να ανανεωθούν' όπου οι αρρώστιες, που αρχίζουν να διεισδύουν στο στράτευμα, μοιάζουν να μπορούν να προκαλέσουν σύντομα μεγάλη καταστροφή. Αν βρεθείτε σε τέτοιες συνθήκες, βιαστείτε να δώσετε μάχη». Σουν Τσου, *H Τέχνη του Πολέμου*.

A BAS LA SOCIÉTÉ SPECTACULAIRE- MARCHANDE

CONSEIL POUR LE MAINTIEN DES OCCUPATIONS

ΑΠΟΓΟΝΟΣ ΤΩΝ «ΟΔΗΓΙΩΝ» ΣΤΑ ΣΥΝΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ 1968 (Η ανθρωπότητα δε θα ευτυχήσει παρά μόνο τη μέρα που ο τελευταίος γραφειοκράτης κρεμαστεί με τα έντερα του τελευταίου καπιταλιστή)

je jouis
dans les
pavés

ALICE BECKER-HO

«Τότε τελείωσε ο χειμώνας και, μαζί μ' αυτόν, ο δέκατος όγδοος χρόνος του πολέμου του οποίου την Ιστορία έγραψε ο Θουκυδίδης».

Θουκυδίδης, *Πελοποννησιακός Πόλεμος*.

4

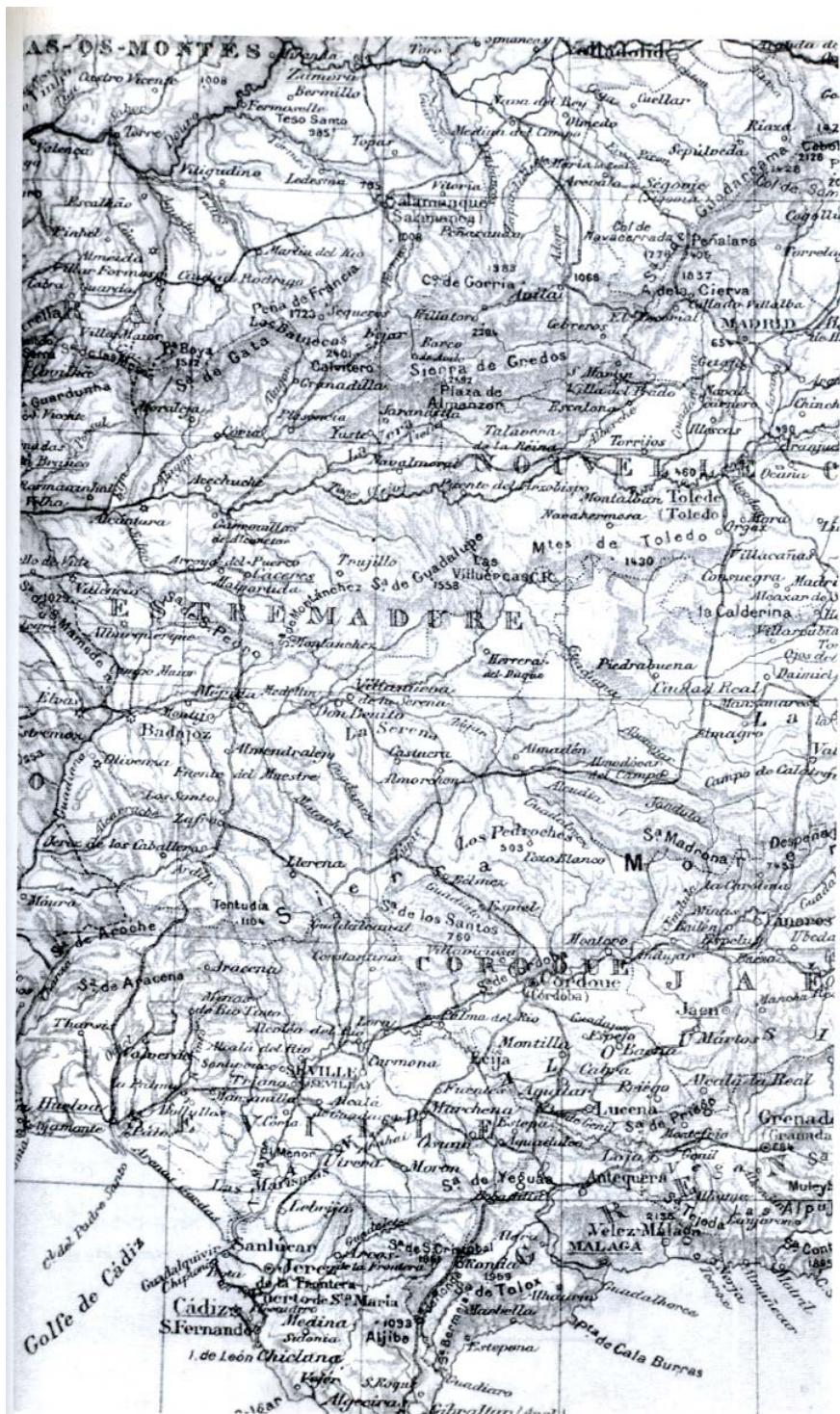
«Γνώρισα λοιπόν αρκετά καλά τον κόσμο' την Ιστορία και τη γεωγραφία του, τα οκληνικά του και εκείνους που τα κατοικούσαν».

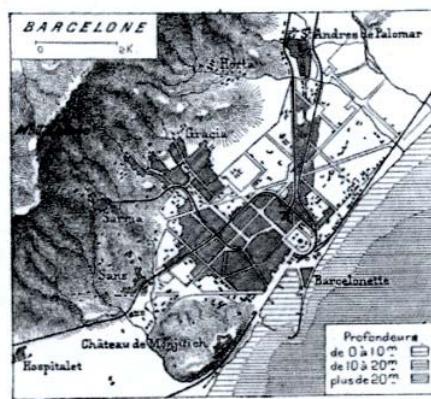
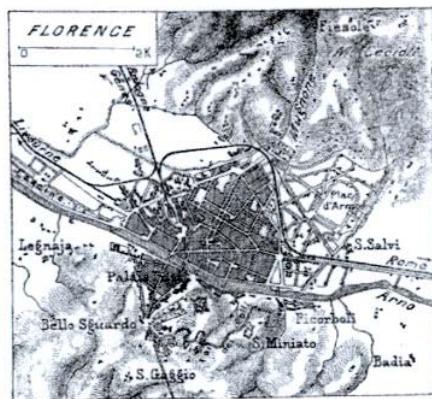
1968

Η ΚΑΤΟΙΚΗΜΕΝΗ ΙΤΑΛΙΑ ΚΑΙ ΙΣΠΑΝΙΑ

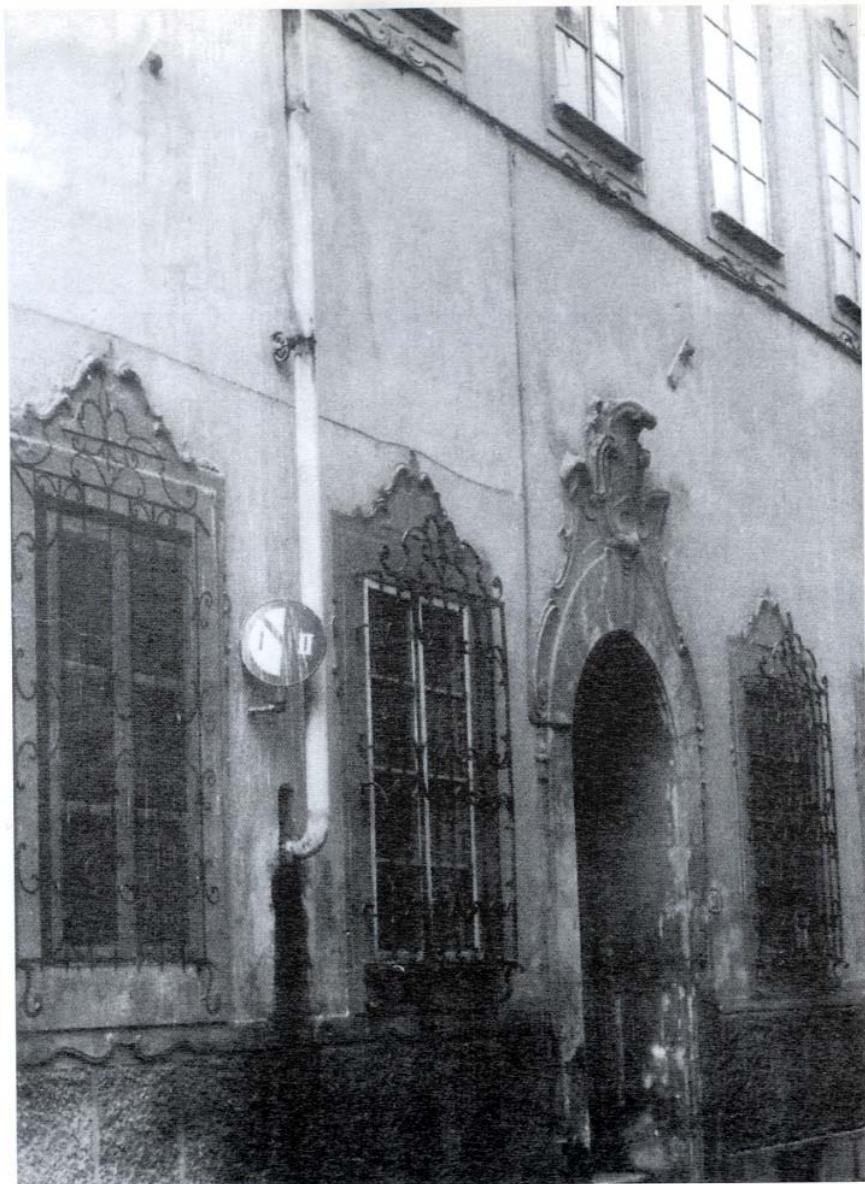

ΤΟ ΟΛΤΡΑΠΝΟ ΤΟ 1972

«Οι Γάλλοι από τη φύση τους ορέγονται τα αγαθά των άλλων και συγχρόνως σπαταλούν τόσο τα δικά τους όσο και αυτά των άλλων».

Machiavelli, *Αναφορά για τα Πράγματα της Γαλλίας*.

ΤΟ ΝΟΥΜΕΡΟ 28 ΤΗΣ ΟΔΟΥ CALDAIE

ΣΤΑ ΒΟΥΝΑ ΤΟΥ ΚΙΑΝΤΙ

CHAMPOT

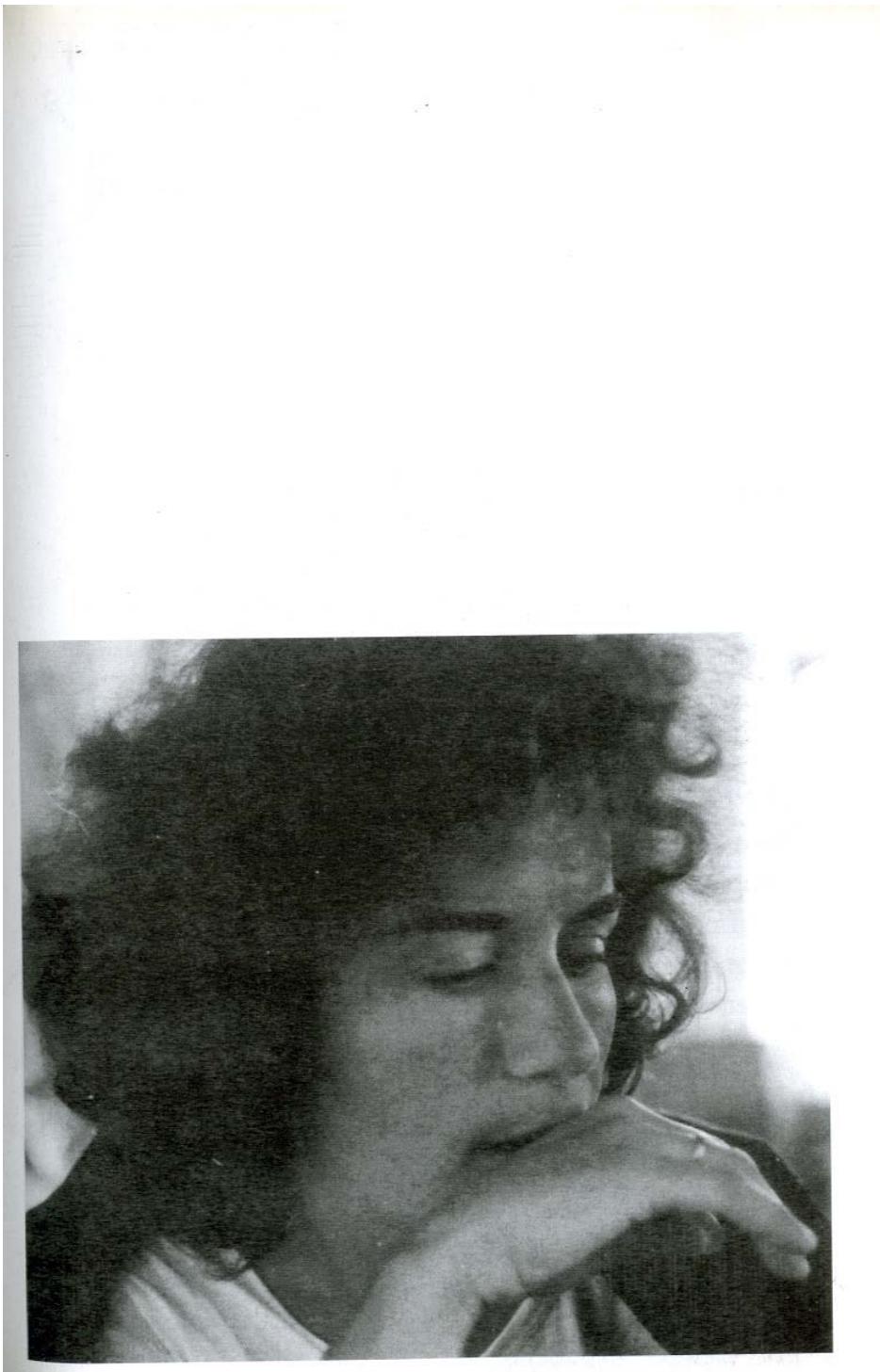
«Δεν μπορούμε να απαλλάξουμε τα γραπτά μας από κάθε καταναγκασμό περισσότερο απ' όσο μπορούμε να απαλλαγούμε εμείς οι ίδιοι απ' αυτόν. Άλλα μπορούμε να τα κάνουμε τόσο ελεύθερα όσο ελεύθεροι είμαστε κι εμείς».

Max Stirner, *O Μοναδικός και το Δικό του*.

«Αν σας την είχα αποδείξει, ανταπάντησε ο Δον Κιχότης, τι θα κάνατε ομολογώντας μια τόσο διαβόλη και προφανή αλήθεια; Το σημαντικό είναι ότι χωρίς να τη δείτε, οφείλετε να το πιστέψετε, να το ομολογήσετε, να το επιβεβαιώσετε, να πάρετε όρκο γι' αυτό, να το υπερασπίσετε και, στην περίπτωση που δεν το κάνετε... σας περιμένω εδώ αποφασισμένος, έχοντας εμποτοσύνη στο δίκιο που είναι με το μέρος μου».

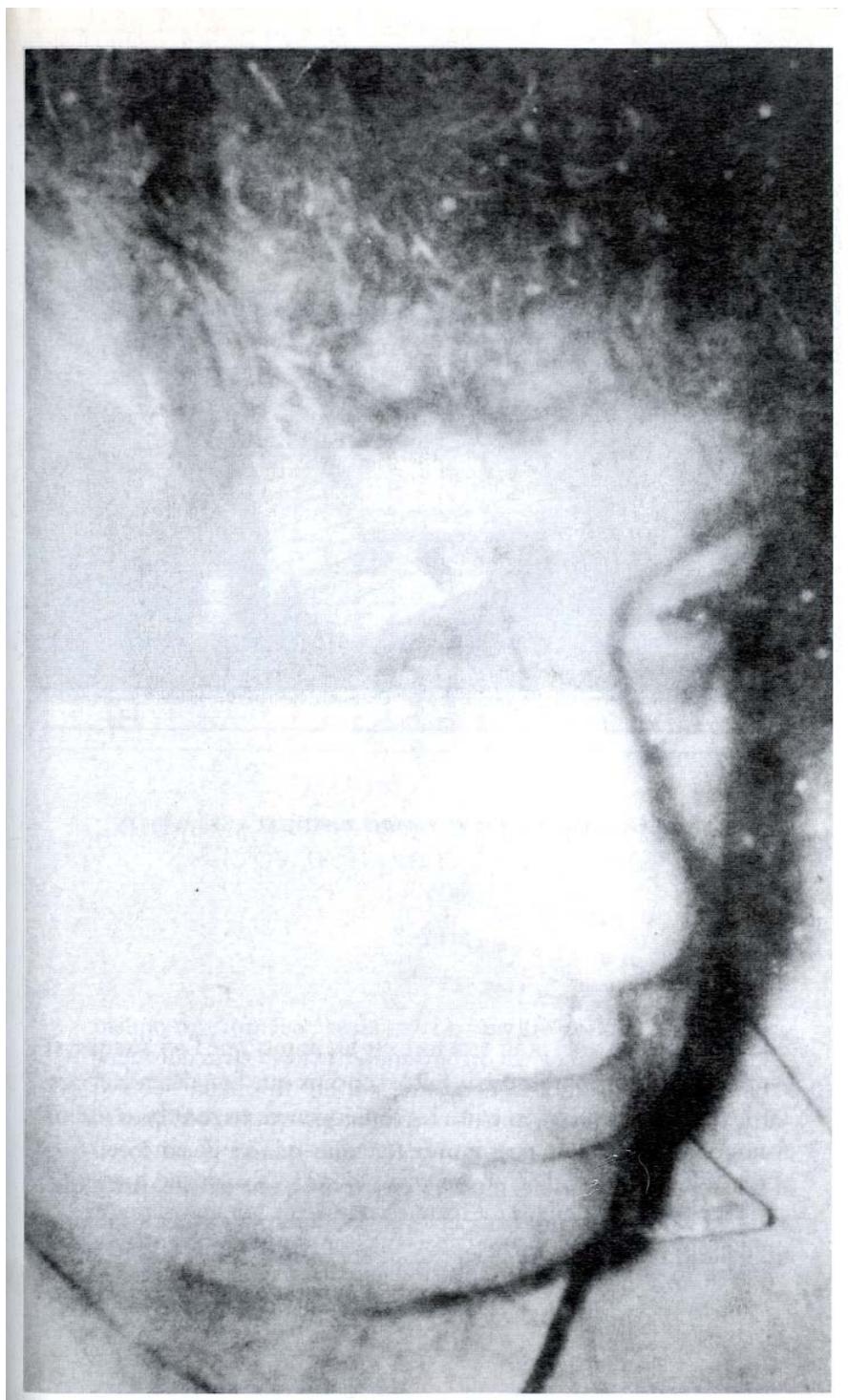
Cervantès, *Δον Κιχώτης*.

5

«Ενδιαφέρθηκα πολύ για τον πόλεμο... την ανάδειξη της ουσίας των κινήσεών του μ' ένα αρκετά απλό επιτραπέζιο παιχνίδι: οι δυνάμεις που συγκρούονται και οι αντιφατικές αναγκαιότητες που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις κάθε μιας από τις δύο πλευρές».

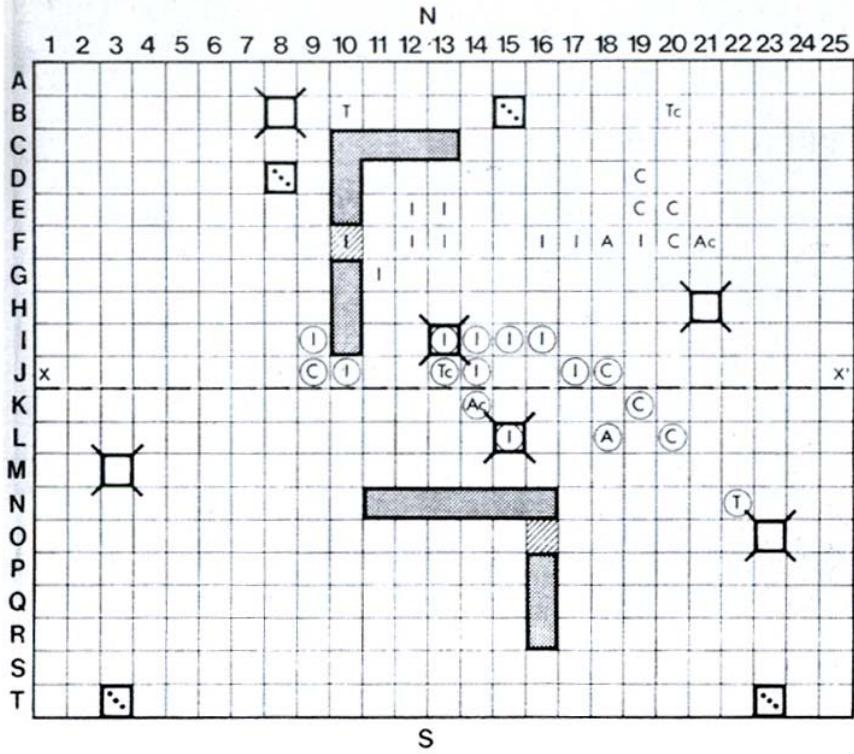
1977

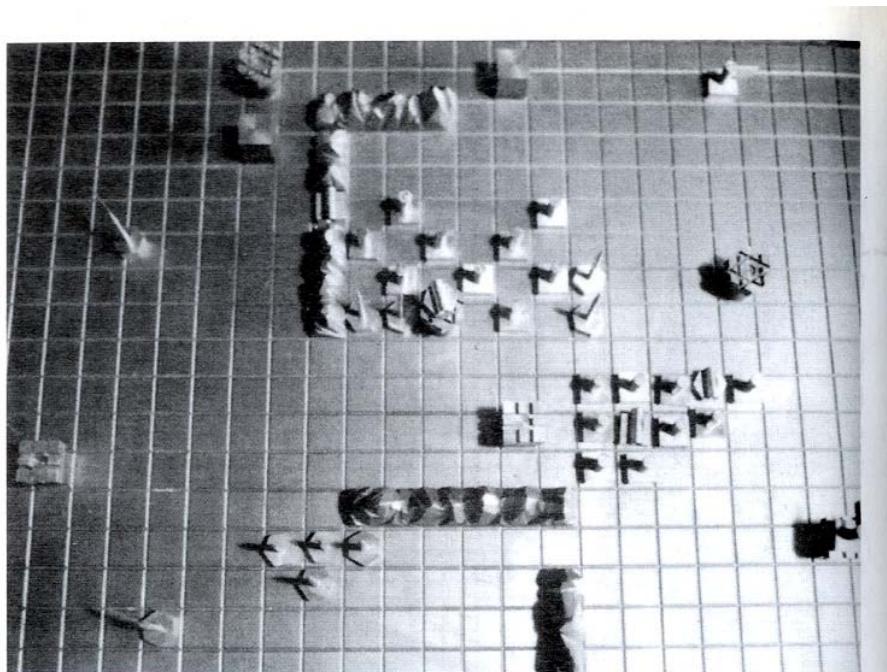

«Θα έλεγα, κυρίως, ότι για να είναι κανείς δυνατός στα σημεία που του επιτίθονται, είναι σχεδόν απαραίτητο να είναι αδύναμος σε εκείνα τα οποία υπερασπίζεται, και απ' τη σπιγμή που ένα απόσπασμα νικηθεί οι συνέπειες είναι πολύ λιγότερο ολέθριες όταν είναι ολιγάριθμο, απ' ότι όταν είναι δυνατός ότι μάλιστα όσο πιο αδύναμο είναι, τόσο λιγότερο είναι εκτεθειμένο σε μια ήπα, γιατί ο αρχηγός του γίνεται ακόμη πιο συνετός και προνοητικός προκειμένου να αποφεύγει τις υποθέσεις στις οποίες θα μπορούσε να φοβάται ότι θα βρεθεί πολύ σοβαρά μπλεγμένος».

Gouvin Saint-Cyr, *Απομνημονεύματα*.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΣ ΦΑΣΗΣ ΜΙΑΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΠΑΝΩ ΣΤΟ KRIEGSPIEL

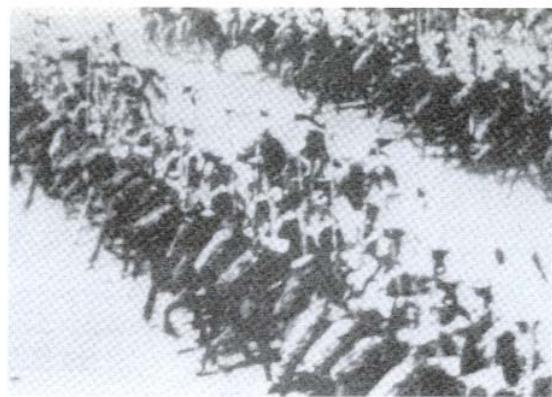

«Φοβόμαστε πολύ περισσότερο έναν εχθρό που δεν έχει εκτελεστικές ικανότητες· και, ακόμα κι αν έχουμε μεγάλη πείρα, δεν παύουμε να επιχειρούμε πράγματα που ξέρουμε καλά ότι δε θα κάναμε, αν ήμασταν στη θέση του· αλλά, καθώς θα προέκυπταν μεγάλα δεινά αν ένας εχθρός έκανε περισσότερα απ' αυτά που πιστεύουμε, προτιμούμε να αντιμετωπίζουμε ακόμα και αυτά που πιστεύουμε ότι δεν μπορεί να κάνει».

Turenne, *Απομνημονεύματα*.

Η ΕΛΑΦΡΑ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΙΝΙΑ «IN GIRUM IMUS
NOCTE ET CONSUMIMUR IGNI»

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΤΟΥ KRIEGSPIEL

«Αν οι πρόσοφατες πρόοδοι της τέχνης του πολέμου κατέδειξαν επαρκώς ότι δεν μπορεί να υπερασπιστεί κανείς μια ορεινή χώρα με συστήματα παρατεταγμένων δυνάμεων και μεγάλων οχυρωματικών γραμμών’ είναι εξίσου αληθές ότι δε θα εξασφάλιζε καλύτερα αποτελέσματα καταλαμβάνοντας οχυρωματικές θέσεις, κάθετα και κατά μήκος των κοιλάδων, αν δεν κατέχει τα υψώματα που δεσπόζουν πάνω τους».

Αντισυνταγματάρχης Raccia,
Αναλυτική Επιτομή της Τέχνης του Πολέμου

6

«Στην καρδιά του χειμώνα του 1988, τη νύχτα, στο πάρκο «Des Missions Etrangères», μια κουκουβάγια ξανάρχιζε επίμονα το κάλεσμά της, μάλλον παραπλανημένη από την αταξία του κλίματος».

1984

ΤΟ ΠΑΡΚΟ ΤΩΝ «MISSIONS ÉTRANGERES»

I

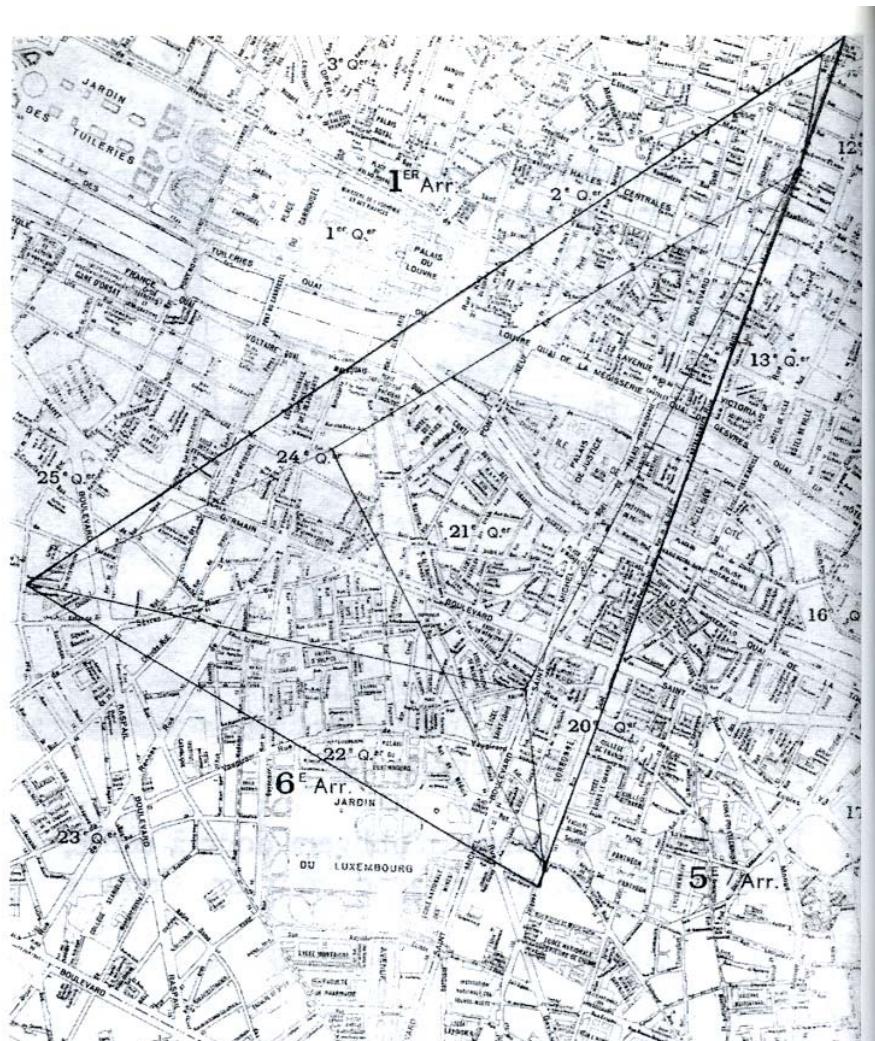
Ces *Commentaires* sont assurés d'être promptement connus de cinquante ou soixante personnes; autant dire beaucoup dans les jours que nous vivons, et quand on traite de questions si graves. Mais aussi c'est parce que j'ai, dans certains milieux, la réputation d'être un connaisseur. Il faut également considérer que, de cette élite qui va s'y intéresser, la moitié, ou un nombre qui s'en approche de très près, est composée de gens qui s'emploient à maintenir le système de domination spectaculaire, et l'autre moitié de gens qui s'obstineront à faire tout le contraire. Ayant ainsi à tenir compte de lecteurs très attentifs et diversement influents, je ne peux évidemment parler en toute liberté. Je dois surtout prendre garde à ne pas trop instruire n'importe qui.

Le malheur des temps m'obligera donc à écrire, encore une fois, d'une façon nouvelle. Certains

ΠΡΩΤΗ ΣΕΛΙΔΑ ΤΩΝ «ΣΧΟΛΙΩΝ» ΤΟΥ 1988

«Αλλά καθώς μοναδική μου πρόθεση ήταν να κάνω παρατηρήσεις που να είναι αποκομένες η μία από την άλλη και των οποίων η ευφυία να μην εξαρτάται διόλου ούτε από εκείνες που προηγούνται ούτε από εκείνες που ακολουθούν, η σύνδεση δε θα είχε χρησιμεύσει παρά μόνο ως πρόσκομμα, και θα είχα κουραστεί πολύ προκειμένου να κάνω τελικά τη δουλειά μου λιγότερο ευχάριστη και λιγότερο χρήσιμη, καθώς είναι βέβαιο ότι αυτή η συνεχής πολλαπλότητα θεμάτων αναγεννά το πνεύμα και το καθιστά δεκτικότερο σε ό, πι του προτείνουν, κυρίως όταν η συντομία ενυπάρχει όπως εδώ και όταν είμαστε σίγουροι ότι κάθε παρατήρηση έχει το αποτέλεσμά της».

Vaugelas, *Παρατηρήσεις Πάνω στη Γαλλική Γλώσσα*.

ΤΟ ΚΑΤΟΙΚΗΜΕΝΟ ΠΑΡΙΣΙ

ΤΟ ΧΕΡΙ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

«Ο άνθρωπος, κάποιες στιγμές, είναι κύριος της μοίρας του. Τα σφάλματά μας, φίλτατε Βρούτε, δε βρίσκονται καθόλου στ' άστρα, αλλά στις προσκυνημένες ψυχές μας».

Shakespeare, *Ιούλιος Καίσαρ*.

"Je n'y peux rien" dit le scorpion
"C'est mon caractère"

ΠΛΑΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΗΣ ΤΑΙΝΙΑΣ
«Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΟΥ ΘΕΑΜΑΤΟΣ»

GUY DEBORD

PANÉGYRIQUE

TOME PREMIER

«Οφείλω όμως εδώ να σας πληροφορήσω μια για πάντα ότι όλα αυτά θα σκιαγραφηθούν και εξηγηθούν ακριβέστερα σ'ένα χάρτη που βρίσκεται αυτή τη στιγμή στο χαράκτη και ο οποίος, μαζί με άλλα έγγραφα και παραρτήματα, θα μπει στο τέλος του εικοστού τόμου, όχι για να διογκώσει το σώμα του έργου, ιδέα που απεχθάνομαι, αλλά εν ειδει σχολίων, σημειώσεων, εικονογραφήσεων και διευκρινήσεων των χωρίων, των γεγονότων ή των υπαινιγμάτων που θα θεωρηθεί είτε ότι είναι υποκείμενα μιας ιδιάζουσας ερμηνείας, είτε ότι έχουν σκοτεινό και αμφίβολο νόημα καί αυτό αφότου το βιβλίο μου *Βίος και Απόψεις* διαβαστεί (προσέξτε καλά τα λόγια μου) από όλο τον κόσμο...».

Sterne, *Βίος και Απόψεις του Τρίστραμ Σάνν.*

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

1931. Γέννηση στο Παρίσι, την 28η Δεκεμβρίου, το σούρουπο.

1952. Ταινία μεγάλου μήκους χωρίς εικόνες *Kραυγές Υπέρ του Σαντ.*

1953. Σύνθημα σε έναν τοίχο της οδού Σηκουάνα.

1954. Πρώτο τεύχος του δελτίου *Potlatch*.

1957. Ιδρύεται η Καταστασιακή Διεθνής από τη Διάσκεψη του Cosio d' Arroscia.

1958. Πρώτο τεύχος της επιθεώρησης *Internationale Situationniste*.

1959. Απομνημονεύματα αποτελούμενα αποκλειστικά από εκτροπές φράσεων.

1963. Πέντε «οδηγίες» σχεδιασμένες πάνω σε ύφασμα.

1967. *Η Κοινωνία του Θεάματος*.

1968. Μια καταστασιακή επιτροπή σφετερίζεται για δύο μέρες τη Σορβόνη και διαψεύδει ανοησίες επτά αιώνων.

1972. Αυτοδιάλυση της Καταστασιακής Διεθνούς.

1973. *Η Κοινωνία του Θεάματος* επαναλαμβάνεται με τη μορφή μιας ταινίας μεγάλου μήκους.

1978. Ταινία μεγάλου μήκους *In girum imus nocte et consumimur igni*.

1984. Potlatch καταστροφής όλου αυτού του κινηματογράφου.

1988. *Σχόλια πάνω στην Κοινωνία του Θεάματος*.

1989. Πρώτος τόμος του *Πανηγυρικού*.

(Συνέχεια)*

1991. Ο Γκύ Ντεμπόρ τσακώνεται με τους κληρονόμους των εκδόσεων Gérard Lebovici και απαιτεί να πολτοποιηθούν όλα του τα βιβλία.

1992. Μετά από παρέμβαση του Jean-Jacques Pauvert, οι εκδόσεις Gallimard ξαναπαίρνουν 7 τίτλους από το έργο του Γκυ Ντεμπόρ.

1993. *Αυτή η κακή φήμη...*

1994. Την 30η Νοεμβρίου, ο Γκυ Ντεμπόρ πραγματοποιεί ένα τελευταίο Potlatch, ο θάνατός του είχε κάπι τόσο θαυμαστό που δεν μπορούσε να θεωρηθεί τυχαίος, αυτοκτονεί.

1995. Την 9η Ιανουαρίου, το «Γκυ Ντεμπόρ, η Τέχνη και η Εποχή του» προβάλλεται από το Canal+. Με ένα γράμμα με ημερομηνία 14 Νοεμβρίου 1994, ο διευθυντής του καναλιού είχε πάρει άδεια να προγραμματίσει «μια βραδυά με τον Γκυ Ντεμπόρ, όποτε θέλετε μέσα στο μήνα Ιανουάριο του 1995». Συνεπής στο λόγο του, ο Γκυ Ντεμπόρ, ο ίδιος, δεν ήταν εκεί.

* Αυτή η επισκόπηση, που διεκόπη πριν από την έκδοση του δεύτερου τόμου του *Πανηγυρικού*, συμπληρώθηκε από εμάς (Σ.τ.γ.Ε.).

Σχετικά με τις μεταφραστικές δυσκολίες του *Πανηγυρικού*

I

Η μετάφραση αυτού του *Πανηγυρικού** παρουσιάζει πολλές δυσκολίες αν ανατεθεί σε κάποιον που είναι πολύ ικανός· αν όχι είναι αδύνατη. Δε θα πρέπει λοιπόν ούτε καν να επιχειρηθεί κάτω από τις συνθήκες ανεπάρκειας που έχουν δυστυχώς επικρατήσει, εδώ και πολλά χρόνια, στην πρακτική της μετάφρασης στις ευρωπαϊκές εκδόσεις. Όποιος αρνείται να καταλάβει ότι αυτό το βιβλίο εμπεριέχει πολλές παγίδες και ηθελημένα πολλαπλές ερμηνείες· ή όποιος δεν καταφέρει να βρει κάποιον επαρκώς ειδικευμένο ώστε να είναια ικανός να μη χαθεί, πρέπει να εγκαταλείψει αμέσως τη φιλοδοξία να το εκδόσει σε μια ξένη γλώσσα· και να αφήσει συνεπώς αυτή την ελευθερία σε άλλους εκδότες που αργότερα θα είναι πιο ικανοί.

Πρέπει καταρχήν να έχει κανείς συνείδηση του ότι, πίσω από τα κλασικά γαλλικά – που πρέπει πρώτα απ' όλα να τα αισθάνεται κανείς και για τα οποία πρέπει να ξέρει να δώσει ένα ξένο ιοδύναμο – υποκρύπτεται μια ιδιαίτερα σύγχρονη χρήση αυτής της «κλασικής γλώσσας»· καινοτομία που είναι λοιπόν ασυνήθιστη και σκανδαλώδης. Μια μετάφραση πρέπει να αποδίδει το σύνολο, πιστά.

Η πιο μεγάλη δυσκολία συνίσταται στο εξής: αυτό το βιβλίο περιέχει, βεβαίως, ένα μεγάλο αριθμό πληροφοριών που πρέπει να μεταφραστούν με ακρίβεια. Άλλα δεν πρόκειται ουσιαστικά για ζήτημα πληροφόρησης. Η ουσία είναι ότι η πληροφορία του έγκειται στον ίδιο τον τρόπο με τον οποίο λέγεται.

Κάθε φορά, και αυτό συμβαίνει πολύ συχνά, που μια λέξη, ή μια φράση, έχει δύο πιθανές ερμηνείες, θα πρέπει να αναγνωρίζονται και να διατηρούνται και οι δύο· διότι η φράση πρέπει να γίνεται αντιληπτή ως ολοκληρωτικά αξιόπιστη και με τις δύο ερ-

μηνείες. Αυτό ισχύει εξίσου και για το σύνολο του λόγου: η ολότητα των δυνατών ερμηνειών είναι η μοναδική του αλήθεια.

Για να δώσουμε ένα πολύ γενικό παράδειγμα αυτού του φαινομένου, όλες τις προμετωπίδες των κεφαλαίων, πρέπει, πρώτα απ' όλα, να τις αντιληφθεί κανείς σαφώς ως κατευθυνόμενες ειρωνικά προς το συγγραφέα. Άλλα θα πρέπει επίσης να νιώθει ότι δεν πρόκειται για μια απλή ειρωνεία: πρέπει τελικά να εκληφθούν ως πραγματικά ειρωνικές; Αυτή η αμφιβολία θα πρέπει να μείνει ακέραιη.

Διαφορετικά μεταξύ τους λεξιλόγια (στρατιωτικό, νομικό) χρησιμοποιούνται ανάλογα με τα συγκεκριμένα θέματα που θίγονται, ενώ συγχρόνως αναμιγνύονται οι αποχρώσεις παραθεμάτων από πολύ διαφορετικές εποχές. Ο μεταφραστής δεν πρέπει να είναι ούτε ανίκανος, ούτε έκπληκτος, ώστε να αναγνωρίσει στη γλώσσα του συγγραφέα, σε κάποιες οπάνιες περιπτώσεις, μια γνωστή λέξη, προερχομένη ακόμα και από την αργκό. Επίτηδες χρησιμοποιήθηκε, όπως το αλάτι, ακριβώς για να τονίσει τη γοητεία των άλλων. Το ίδιο και η ειρωνεία, μερικές φορές, ενδόμυχα αναμειγνύεται με το λυρικό τόνο, χωρίς να του αφαιρεί την κατηγορηματική σοβαρότητά του.

Δεν είναι πάντως δυνατόν να καταλήξουμε τώρα στο ποια θα μπορούσε να είναι η συνολική και οριστική ερμηνεία αυτού του έργου: αυτό ακριβώς παραμένει μετέωρο, αφού πρόκειται μόνο για τον πρώτο τόμο. Το τέλος αυτού του βιβλίου προεκτείνεται πέρα απ' αυτό.

Αυτή η συνεχής μετατόπιση του νοήματος, που εκδηλώνεται λίγο-πολύ σε καθεμιά από τις φράσεις του, είναι εξίσου παρούσα στο γενικό ρυθμό ολόκληρου του βιβλίου. Έτοι, το ζήτημα της γλώσσας αντιμετωπίζεται μέσα από τη στρατηγική (κεφάλαιο I), τα πάθη του έρωτα μέσα από την εγκληματικότητα (κεφάλαιο II), το πέραομα του χρόνου μέσα από τον αλκοολισμό (κεφάλαιο III), η ελκυστικότητα των τοπίων μέσα από την καταστροφή τους (κεφάλαιο IV), η προσήλωση στην ανατροπή μέσα από το αστυνομικό αντίκτυπο που πάντοτε επακολουθεί (κεφάλαιο V).

η γήρανση μέσα από τον κόσμο του πολέμου (κεφάλαιο VI)· η παρακμή μέσα από την οικονομική ανάπτυξη (κεφάλαιο VII).

Μπορούμε να παραθέσουμε ως ιδιαίτερο παράδειγμα μια πρόταση από τη σελίδα 41: «Ανάμεσα στην οδό Four και την οδό Buci, εκεί όπου η νεότητά μας χάθηκε οριστικά, πίνοντας μερικά ποτήρια, μπορούσε κανείς να αισθανθεί με βεβαιότητα ότι ποτέ δε θα κάναμε τίποτα καλύτερο». Τι ακριβώς οημαίνει αυτή η πρόταση; Σημαίνει όλα όσα μπορεί να περικλείει. Αψηφώντας τον παλιό κλασικό κανόνα, αυτή η παράθεση: «πίνοντας μερικά ποτήρια», πρέπει να μπορεί να συνδεθεί, στην περίπτωση αυτή ως ευφημισμός, με την προηγούμενη φράση πρέπει όμως επίσης να συνδεθεί με τη φράση που την ακολουθεί και τότε εμφανίζεται ως ακριβής και σπιγμαία παρατήρηση. Άλλα εκτός αυτού το υποκείμενο που αντιπροσωπεύεται από το «κανείς» μπορεί εξίσου να εκληφθεί οα να πρόκειται για εξωτερικός παρατηρητής (σ' αυτή την περίπτωση πλήρως επικριτικός) και οα να πρόκειται για υποκειμενική κρίση αυτής της νεότητας (σ' αυτή την περίπτωση εκφράζοντας μια ικανοποίηση φιλοσοφικά ή κυνικά διαυγή). Όλα είναι αλήθεια, τίποτα δεν πρέπει να περικοπεί.

II

Λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα αυτού του βιβλίου, ένας εκδότης δε θα πρέπει να αναθέσει αυτό το καθίκον παρά μόνο σε ένα μεταφραστή που να είναι εξοικειωμένος με τα κλασικά γαλλικά (δηλαδή με τα βιβλία που έχουν κυκλοφορήσει πριν το 1940) και, επιπλέον, που να θεωρείται καλός πεζογράφος στη δική του γλώσσα. Και αν δεν μπορεί να ανακαλύψει έναν τέτοιο, θα πρέπει να δώσει σε έναν άλλο εκδότη την ευκαιρία να επιχειρήσει αργότερα να το κατορθώσει κάτω από ικανοποιητικές συνθήκες. Ο μεταφραστής που θα πληρεί αυτά τα κριτήρια θα πρέπει αμέσως να ετοιμάσει ένα δείγμα ενός δοκιμίου μετάφρασης των ακόλουθων αποσπασμάτων για να το υποβάλει στο συγγραφέα.

Σελίδες 13-14. Από «Ma méthode...» μέχρι: «l'ancienne société».

Σελίδες 50-51. Από «La majorité des vins...» μέχρι: «avant le buveur».

Σελίδες 75-76. Από «Je me suis beaucoup intéressé...» μέχρι: «je laisserai d' autres conclure».

Σελίδες 88-89. Από « Les plaisirs de l' existence...» μέχρι: «le soup, conner d' etre passéiste».

Θα πρέπει εκτός αυτού να έχει μεταφράσει την πρόταση της σελίδας 41 που ήδη αναφέρθηκε: «Entre la rue du Four et la rue de Buci...».

Αυτοί που θα έχουν ανταποκριθεί ο' αυτές τις απαιτήσεις θα μπορούν, φυσικά, μετέπειτα, να ζητήσουν από το συγγραφέα κάθε διευκρίνηση που θα τους φανεί επιθυμητή προκειμένου να κατανοήσουν κάποια άλλα σημεία.

III

Το απόσπασμα που είναι γραμμένο στο ιδίωμα των Coquillards (σελίδες 38-39) σημαίνει τα εξής:

«Συνάντησα εκεί μερικά κεφάλια που εποφθαλμιούσε ο δήμιος: κλέφτες και δολοφόνους. Μπορούσε κανείς να τους εμπιστευτεί ως συνεργούς, αφού δε δίσταζαν ποτέ να προσφύγουν στη βία. Συχνά τους συνελάμβαναν οι αστυνομικοί όμως τότε ήταν ικανοί να προσποιούνται τους αθώους, μέχρι να τους παραπλανήσουν. Εκεί έμαθα πώς πρέπει να ξεγελάς αυτούς που σε ανακρίνουν, με τέτοιο τρόπο που πολύ αργότερα και εδώ, σε τέτοια ζητήματα, προτιμώ να συνεχίζω να διατηρώ τη σιωπή μου. Οι βιαιότητές και οι χαρές μας πάνω στη γη ανήκουν στο παρελθόν. Ωτόσο, τους απένταρους συντρόφους μου που καταλάβαιναν τόσο καλά αυτόν τον απατηλό κόσμο, τους θυμάμαι έντονα: όταν ξαναθρισκόμασταν όλοι μαζί στα δικά μας ραντεβού, τη νύχτα στο Παρίσι».

Σε μια ισπανική μετάφραση αυτό το απόσπασμα θα πρέπει

να αποδοθεί στα *germania* (ή ίσως στα *caló*). Σε μια αγγλική μετάφραση, πρέπει να χρησιμοποιηθούν τα *cant*. Μια γερμανική μετάφραση θα πρέπει να χρησιμοποιήσει τα *Rotwelsch*. Στα ιταλικά θα πρέπει να προσφύγει κανείς στα *furbesco*. Ο μεταφραστής μπορεί εδώ να ζητήσει τη βοήθεια ενός ειδικού.

IV

Όσον αφορά τα παραθέματα για τα οποία δεν αναφέρεται το όνομα του συγγραφέα, συναντάμε, κατά σειρά:

Στη σελίδα 16, τον καρδινάλιο του Ρετζ. Στη σελ. 35, τη βασίλισσα της Αυστρίας Άννα. Στη σελ. 36, η πρόταση «*L' esprit tournoie... pour couler encore*» είναι παράφραση του Εκκλησιαστή. Στη σελ. 39, ένα λαϊκό τραγούδι του XVIIου αιώνα μια παροιμία της Auvergne. Στη σελ. 51, μια σύντομη επίκληση του ποιητή Nicolas Gilbert. Στη σελ. 53, Μακιαβέλι σε ένα γράμμα στον Vettori, της 10ης Δεκεμβρίου 1513. Στη σελ. 59, Δάντης στα ιταλικά και ένα παράθεμα από τη Βίβλο (Ψαλμός XXXVIII, 12-13). Στη σελ. 60, ένα τραγούδι των Αστουριών. Στη σελ. 64, μια συχνή εικόνα στην κινέζικη ποίηση. Στη σελ. 73, τα δύο παραθέματα είναι του Πασκάλ. Στη σελ. 77, τα αποσπάσματα είναι καταρχήν του Vauvenargues, και στη συνέχεια ενός χρονικογράφου του XVου αιώνα. Στη σελ. 78, το πρώτο απόσπασμα είναι του Καρόλου της Ορλεάνης, το δεύτερο είναι του βασιλιά της Αγγλίας Γουλιέλμου της Οράγγης. Στη σελ. 88, είναι αντιστροφή ενός άλλου βιβλικού παραθέματος («*La sagesse a bati sa maison...*», Παραβολές, IX). Το παράθεμα στις σελίδες 89–90 είναι του Γκυ Ντεμπόρ (θέση 46 της *Κοινωνίας του Θεάματος*). Η τελευταία πρόταση του βιβλίου είναι ο παραδοσιακός τύπος επιλόγου των ισπανών συγγραφέων του Χρυσού Αιώνα.

Υποθέτουμε ότι τα παραπιθέμενα αποσπάσματα δε θα παρουσιάσουν ιδιαίτερες δυσκολίες και θα μπορεί κανείς να τα εντοπίσει εύκολα. Θα είναι στην πραγματικότητα επιτακτική η χρήση του πρωτότυπου κειμένου τους κάθε φορά που προέρχονται από την ίδια γλώσσα στην οποία πρέπει να μεταφραστεί το βιβλίο. Διαφορετικά, θα πρέπει τουλάχιστον να χρησιμοποιηθεί η

μετάφραση αυτών των αποσπασμάτων που μπορεί ήδη να υπάρχει στη χώρα, αν θέβαια είναι έγκυρη (αυτή είναι η περίπτωση παραδείγματος χάριν των *αρχαίων* προσαρμογών της Βίβλου, στα γερμανικά ή τα αγγλικά). Ωστόσο, στην περίπτωση που άλλες μεταφράσεις, πιο πρόσφατες, φαίνονται κακές ή απλώς μέτριες, θα πρέπει προφανώς να θελτιωθούν ή να ξαναγίνουν.

(Νοέμβριος 1989)

* Σημείωση του γάλλου εκδότη

Την ορθότητα όλων των μεταφράσεων του Πανηγυρικού που έχουν κυκλοφορήσει μέχρι σήμερα και που καταγράφονται στη λίστα που ακολουθεί, οι ενημερωμένοι αναγνώστες θα μπορούν, από δω και στο εξής, να κρίνουν.

Γερμανία (Εκδ. Tiamat)
Ελλάδα (Εκδ. Ελεύθερος Τύπος)
Ιταλία (Εκδ. Castelvecchi)
Πορτογαλία (Εκδ. Antígona)
Ηνωμένο Βασίλειο (Εκδ. Verso)

Note pour l'imprimerie

Les documents marqués de 1 à 27 doivent tenir toute la largeur de la page : donc 28 ciceros. Certains seront en pleine page ; d'autres en sortiront par trois côtés.

Les documents marqués de A à J auront une largeur de 15 ciceros.

Les documents K et L, une largeur de 20 ciceros.

Il faut composer les dates de : 1951

1953
1958
1968
1977
1984 ainsi : 1937

Avoir les chiffres 1, 2, 3, 4, 5, et 6 : chacun sur ~~une~~ une hauteur de 30 mm.

Le mot AVIS sera composé ainsi : STATI

La pagination possible : en bas de page.

G D

Αναπαραγωγή της Σημείωσης για το Τυπογραφείο

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ

Δεύτερος Τόμος

Ο δεύτερος τόμος περιέχει μια σειρά από εικονογραφικές αποδείξεις. Οι κυρίαρχες απάτες της εποχής είναι έτοιμες να μας κάνουν να ξεχάσουμε ότι η αλήθεια μπορεί να ειδωθεί και μέσα από τις εικόνες. Η εικόνα που δεν έχει διαχωρισθεί σκόπιμα από τη σημασία της προσδίδει μεγάλη ακρίβεια και βεβαιότητα στη γνώση. Κανείς δεν αμφέβαλλε γι' αυτό μέχρι τα πολύ πρόσφατα χρόνια. Σκοπεύω να το υπενθυμίσω τώρα. Η αυθεντική εικονογράφηση αποσαφηνίζει τον αληθινό λόγο, σα μια δευτερεύουσα πρόταση που δεν είναι ούτε ασύμβατη ούτε πλεονασματική.

G.D.